

HARÐSKAPUR

Kanningar vísa, at eftir politistar eru sjúkrarøktarfrøðingar tann starvsbólkurin, sum er mest útsettur fyri harðskapi

Starvsfólk hótt á skaðastovuni

HÓTTANIR Sjúkrarøktarfrøðingarnir á skaðastovuni á Landssjúkrahúsinum uppliva av og á at verða hóttir, og lagt verður eisini onkuntíð beinleiðis á tær

Randi Jacobsen

Tað gongur ikki altíð líka stillisliga fyri seg, tá ið fólk koma á skaðastovuna á Landssjúkrahúsinum, tí summi kunnu vera ill í sær.

– Eg vil ikki siga, at tað hendir ofta, men tað hendir, og í flestu førum eru tey óðu fólkin full, sigur Jórún Højgaard, sum er leiðari fyri intensivu deild og skaðastovuni.

Kanningar vísa, at eftir politistar eru sjúkrarøktarfrøðingar tann starvsbólkurur, sum er mest útsettur fyri harðskapi. Ein dansk kanning vísir, at sætti hvør sjúkrarøktarfrøðingur hevur verið fyri harðskapi í starvi sínum, men hildið verður, at talið er hægri, tí allir tilburður verða ikki fráboðaðir, og summi hava harðari húð enn onnur.

Í mars í fjør var Jórún Højgaard á eini altjóða ráðstevnu fyri intensivar sjúkrarøktarfrøðingar, og har varð lögð fram ein kanning um evnið. Kanningin varð gjørd í Ísrael.

Harðskapur móti sjúkrarøktarfrøðingum fer fram í øllum londum.

Ísraelska kanningin vísir millum annað, at 70 prosent av teimum harðligu er mannfólk, og at í trimum av fyra førum eru tað skyldfólk ella vinfólk hjá sjúklinginum, sum eru harðlig.

Flestu tilburðirnir eru um kvøldið og um morgunin, og eingin munur er á vikudøgnum.

Hendir javnan

Atvoldin til harðskapin er ónøgd við viðgerðina ella verimátan hjá sjúkrarøktarfrøðinginum.

Tann kanningin sigur, at 80 prosent av øllum sjúkrarøktarfrøðingum hava verið fyri harðskapi av einum ella øðrum slag.

Í Føroyum eru eingi hagtøl um hetta.

Jórún Højgaard vil ikki nevna nøkur dømi um harðskapi á skaðastovuni á Landssjúkrahúsinum, tí samfelagið er so lítið, so fólk kunnu kenna seg aftur.

– Vit hava upplivað ymskar tilburðir av harðskapi, har starvsfólk er blivin hótt á ymskan hátt heilt frá at vera klórað, roytt, ting er kastað eftir teimum, og tað er eisini komið fyri, at fólk eru hótt eftir lívinum, sigur Jórún Højgaard.

Tað mesta er, at fólk brúka munn og hótta.

Tað er hent, at sjúkrarøktarfrøðingar hava fingið sálarligar trupulleikar eftir ein tilburð, men tað hevur tó ongantíð verið so galið, at nakar er farin úr starvi orsakað av einum tilburði.

Til fyri trimum mándum síðan var hurðin inn til bráðfeingis móttøkuna opin, og fólk kundu spáka beint inn.

Hurðin stongd

– Men sum ein avleiðing av harðskapinum valdu vit at binda um heilan fingur. Nú er hurðin afturlatin.

Í dagtimunum eru tveir sjúkrarøktarfrøðingar á skaðastovuni, hinar tímarnar bara ein.

Sjúkrarøktarfrøðingarnir

hava tosað um, at teir, sum eru á vaktunum, eiga at fáa upplæring í at duga betur at fara við fólki, sum eru uppøst. Teir hava líkan stóran tørv at duga tað kynstrið sum eitt nú politistar og starvsfólk á psykiatrisku deildunum

Tað hendir, at neyðugt er at biðja portørarnar um hjál, og onkuntíð eru einastu ráð at ringja til politiið.

– Í onkrum føri hava vit verið noydd at biðja politiið koma eftir fólki, sum hava verið uppøst. Tað hevur ikki bara verið fyri okkara egnu trygd, men vit kunnu ikki bjóða øðrum sjúklingum slíkt hússetur, sigur Jórún Højgaard.

Annars er tað ikki bara á skaðastovuni, at sjúkrarøktarfrøðingar uppliva harðskapi. Tað hendir meira enn so, at sálarjúk fólk og fólk í barndømi eru ill í sær.

Heimleys fáa innivist

HEIMLEYS Beint eftir ólavsøku fer Tórshavnar kommuna at bjóða heimleysum innivist. Hetta verður ein fyribilsloysn, og seinni kemur ein meira varandi loysn, sigur Heðin Mortensen, borgarstjóri

Randi Jacobsen

Í Havn ganga fleiri heimleys fólk, sum savnast ymsa staðni í býnum, og stundum eru tey til ampa fyri eitt nú børn, eldri fólk og tey, sum koyra við Bussleiðini.

Tey heimleysu eru alt annað enn fegin um tilveruna.

– Tey hava vent sær til mín og sóknast eftir onkrum stað at vera, sigur Heðin Mortensen, borgarstjóri.

Hann hevur eisini sjálvur verið og vitjað í herberginum hjá Frelsunarherinum fyri at koma í talu við hesi fólk, sum eru komin so skeivt fyri í lívinum, fyri at hoyra ynski teirra.

Kommunan hevur havt fund við politiið, sum dagliga noyðist at taka sær av onkrum heimleysum, sum á ein ella annan hátt er til ampa og einki heim hevur at fara í.

Heðin Mortensen hevur eisini havt fund

við sosialu umsitingina, teknisku umsitingina og lendisdeildina fyri at finna onkra loysn.

Ætlanin er somuleiðis at hava kunnandi fund við herbergið hjá Frelsunarherinum og við Bláa Kross.

– Vit arbeiða við at útvega teimum virðiligar karmar. Hasi fólkinu eru partur av borgarunum í býnum, og tey hava krav upp á at hava virðiligar karmar, sigur Heðin Mortensen.

Tað verður væntandi beint eftir ólavsøku, at kommunan fer at kunn vísa teimum heimleysu á eitt stað ella fleiri stöð, har tey kunnu vera um dagin. Eru tey til ampa, skal eisini bera til at siga við tey, at nú skulu tey fara hagar.

Heðin Mortensen sigur, at kommunan fyrst kemur við eini fyribilsloysn. Seinni kemur ein meira varandi loysn. Hvørjar hesar loysnir verða, vil borgarstjórin ikki siga enn.

INNIVIST

Tórshavnar kommuna arbeiðir við eini varðandi loysn til tey heimleysu í býnum